

Commissie voor de
milieueffectrapportage

GFT-vergistingsinstallatie Groningen (OMRIN)

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

24 juni 2024 / projectnummer: 3811

1 Advies voor de inhoud van het MER

Afvalverwerker Omrin¹ wil een GFT-vergistingsinstallatie bouwen en exploiteren op het bedrijventerrein Winschoterdiep in de gemeente Groningen (zie figuur 1). In de installatie wordt GFT² vergist en in beperkte mate andere organische reststromen. Door het vergisten wordt groen gas geproduceerd dat in plaats van aardgas in het gasnet wordt gebracht. Het vergiste organisch materiaal wordt verwerkt tot compost. Voordat de provincie Groningen besluit over de benodigde omgevingsvergunning worden de milieugevolgen onderzocht in een milieueffectrapport (hierna: 'MER'). De provincie heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: 'Commissie') gevraagd te adviseren over de inhoud van het op te stellen MER.

Essentiële informatie voor het MER

De Commissie beschouwt de volgende informatie als essentieel om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen bij een besluit over de omgevingsvergunning voor de GFT-vergistingsinstallatie. Het gaat om:

- **De achtergrond en de onderbouwing van het doel.** Beschrijf het doel van het project en ook de doelen en ambities van Omrin in algemene zin, zoals doelstellingen voor duurzaamheid.
- **Onderbouwing samenstelling afvalstromen.** Beschrijf de samenstelling (met bandbreedte) van de te verwerken afvalstromen en welke hoeveelheden en fluctuaties door het jaar heen te verwachten zijn. Beschrijf ook de herkomst van de afvalstromen, de te verwachten verontreinigingen en hoe de kwaliteit van de binnenkomende afvalstromen wordt geborgd;
- **Een beschrijving van de werking van de vergistingsinstallatie en bijbehorende activiteiten.** Maak een gedetailleerde beschrijving van de vergistingsinstallatie, met bijbehorende massa-, energie- en waterstromen en vrijkomende emissies. Doe dit zowel voor normale als voor bijzondere bedrijfsomstandigheden. Geef inzicht in de hoeveelheid, samenstelling en herkomst van het GFT en de organische reststromen die vergist gaan worden.
- **Het onderzoeken van een alternatief en varianten.** Onderzoek een alternatief dat uitgaat van maximale reductie van geur en (andere) emissies naar de lucht door zoveel mogelijk toepassing van verschillende 'BBT-plus'-technieken³. Werk ook varianten uit voor de energiehuishouding, waterzuivering en transportmogelijkheden.
- **Beschrijf de milieueffecten van het voorkeursalternatief en andere alternatieven en varianten.** Zorg dat in ieder geval de maximale, negatieve gevolgen voor het milieu in beeld komen. Geef voor elk(e) alternatief/variant een overzicht van de gevolgen voor het milieu.

¹ Omrin valt onder de naamloze vennootschap Afvalsturing Friesland NV.

² Groente-, fruit- en tuinafval afkomstig van huishoudens.

³ Het begrip Beste Beschikbare Technieken (BBT) staat voor de meest doeltreffende methoden die technisch en economisch haalbaar zijn, om emissies en andere nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen. BBT's voor verschillende typen installaties en activiteiten staan opgenomen in zogenoemde BREF-documenten. Voor het verkrijgen van een vergunning is noodzakelijk dat tenminste aan BBT wordt voldaan. BBT-plus technieken zijn methoden die verdergaan dan datgene wat conform BBT is vereist, en die leiden tot verdergaande beperking van emissies of andere nadelige gevolgen voor het milieu.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. Ze bouwt in haar advies voort op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (verder: NRD).

Figuur 1: Projectlocatie GFT-vergistingsinstallatie Omrin (bron: presentatie Omrin).

Aanleiding MER

Met de vergistingsinstallatie wil afvalverwerker Omrin 130.000 ton GFT per jaar vergisten en circa 6,5 miljoen m³ groen gas produceren. Bij het vergisten komt vergist organisch materiaal (digestaat) vrij dat biologisch wordt gedroogd tot compost (circa 52.000 ton per jaar). Voor de realisatie van de GFT-vergistingsinstallatie is een omgevingsvergunning milieu nodig. Het project is mer-plichtig vanwege het oprichten van een geïntegreerde chemische installatie (categorie F3 van bijlage V behorende bij het Omgevingsbesluit). Daarnaast valt het project onder categorie L2, het oprichten van een installatie voor niet-gevaarlijke afvalstoffen. Naast de omgevingsvergunning voor een milieuactiviteit zijn mogelijk ook andere vergunningen nodig, zoals voor lozings- en natuuractiviteiten en voor het afwijken van het Omgevingsplan.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen – besluit over de GFT-vergistingsinstallatie van Omrin.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, zijn te vinden door nummer 3811 in te vullen in het zoekvak op www.commissiemer.nl.

2 Doel, beleidskader en besluitvorming

2.1 Doel en omvang van het project

Uit de NRD wordt onvoldoende duidelijk wat precies het doel van het project is. Een duidelijke omschrijving van het doel is belangrijk, onder andere omdat dat bepaalt welke redelijke alternatieven in het MER moeten worden onderzocht. Beschrijf in het MER daarom het doel van dit specifieke project en ook de doelen en ambities van Omrin in algemene zin, zoals doelstellingen op het gebied van duurzaamheid.

Onderbouw verder de keuze voor de beoogde locatie en hoe de beoogde omvang van GFT verwerking tot stand is gekomen. Geef ook aan hoe deze omvang past binnen de kaders vanuit beleid, wet- en regelgeving en de groen gas ambities. Beschrijf hoe het initiatief zich verhoudt tot andere, vergelijkbare initiatieven in de regio.

Geef aan hoe de benodigde GFT en overige organische reststromen verkregen worden (bijvoorbeeld via gecontracteerde leveranciers) en wat het herkomstgebied is.

2.2 Beleidskader en wet- en regelgeving

In de NRD wordt in paragraaf 6.3 een overzicht gegeven van het beleidskader. Wat opvalt is dat in sommige gevallen oude regelgeving (van voor de Omgevingswet) en in sommige gevallen nieuwe regelgeving wordt vermeld. Geef in het MER aan welke actuele wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor het project en of het project kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen. Ga in ieder geval in op:

- de relevante BAT Reference documents (BREF's)⁴;
- het Landelijk Afvalbeheerplan 3 (LAP3);
- het Europese en Nederlandse beleid voor circulaire economie⁵;
- het milieuprogramma van de provincie Groningen van 12 december 2023;
- de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan van de gemeente Groningen.

2.3 Te nemen besluit(en)

De procedure voor de milieueffectrapportage wordt doorlopen voor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit. Daarnaast zullen mogelijk andere besluiten worden genomen voor de realisatie van het project, zoals een vergunning voor een lozingsactiviteit en afwijking van het omgevingsplan. Geef aan welke besluiten (nog meer) nodig zijn om het project te realiseren, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de planning is.

Beschrijf ook de wijze waarop lokale belanghebbenden, inclusief omwonenden, betrokken worden bij het project. Ga hierbij in op de plan-, aanleg- en de gebruiksfase. Maak ook

⁴ BAT staat voor Best Available Techniques oftewel Beste Beschikbare Techniek.

⁵ Het Rijksbrede programma Circulaire Economie en de relevante Transitieagenda('s).

inzichtelijk hoe wordt omgegaan met eventuele klachten door bijvoorbeeld geurhinder of verkeersoverlast. Neem de zienswijzen mee in het MER en geef aan hoe deze zijn verwerkt.

3 Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 De vergistingsinstallatie en bijbehorende processen

Een gedetailleerde beschrijving van het initiatief en de daarbij horende processen is nodig om de te verwachten emissies en daarbij horende milieugevolgen navolgbaar in beeld te kunnen brengen.

Samenstelling afvalstoffen

Beschrijf de samenstelling (met bandbreedte) van de te verwerken afvalstromen. Beschrijf ook de herkomst van deze afvalstromen en de te verwachten verontreinigingen. Geef aan welke hoeveelheden en fluctuaties te verwachten zijn in totalen en door het jaar heen. Oftewel wat de bandbreedte is van (de mix van) afvalstromen die in de installatie behandeld zullen worden. Beschrijf ook de worst case samenstelling op basis van de afvalstromen (de Euralcodes genoemd in tabel 4.1 van de NRD) waarvoor een vergunning wordt aangevraagd.

In de NRD staat dat in het toe te passen acceptatie- en verwerkingsbeleid specifieke acceptatievoorwaarden zijn beschreven voor de te ontvangen afvalstoffen. Bespreek de acceptatieprocedure in het MER en beschrijf hoe de kwaliteit van de binnenkomende afvalstromen wordt geborgd.

Beschrijving proces

Beschrijf de installaties en het proces en neem de volgende informatie op:

- Een toelichting op de keuze voor het type vergister.
- Een duidelijke beschrijving van de vergistingsinstallatie⁶, de biogasopwerking en de digestaatopwerking tot compost. Betrek hierin ook de bijbehorende voorzieningen, zoals luchtzuivering, afzuiginstallaties en fakkels. Laat zien hoe de hoofdprocessen met elkaar samenhangen.
- Inzichtelijke massa-, water- en energiebalansen van het voorkeursalternatief en de alternatieven en varianten (zie paragraaf 3.2 van dit advies). Maak duidelijk op welke gegevens en aannames deze balansen zijn gebaseerd, en welke bandbreedtes hierin aanwezig zijn.
- Procesmaatregelen en emissiereducerende voorzieningen. Beschrijf de effectiviteit ervan in het reduceren van de emissie van geur, stikstof, stof en andere emissies. Betrek hierbij recente ervaringscijfers van referentie-installaties. Onderbouw dat de installatie tenminste voldoet aan de BBT-conclusies die van toepassing zijn op elk van de verschillende onderdelen.
- De afzetzekerheid door het jaar heen van de verschillende producten. Bespreek wat dit betekent voor de omvang van de benodigde opslagcapaciteit van zowel afvalstoffen als het groen gas en reststoffen op het terrein.

⁶ https://dranco.be/household_waste/dranco/.

- Een vergelijking met referentie-installaties. Geef aan op welke bestaande installaties de voorgenomen GFT-vergistinginstallatie en composteringsinstallatie zijn gebaseerd en beschrijf de operationele ervaringen. Geef aan hoe wordt geborgd dat in de voorgenomen installatie de 'beste praktijken' uit de referentie-installatie worden toegepast. Geef ook aan welke elementen in de installatie in Groningen moeten worden beschouwd als innovatief of nog niet bewezen.

Bijzondere bedrijfsomstandigheden

Neem een analyse op van bijzondere bedrijfsomstandigheden die zouden kunnen leiden tot verhoogde emissies en/of lekkages van bijvoorbeeld biogas of GFT-tussenproduct of digestaat. Denk hierbij aan opstarten en stilleggen, lekken, storingen, korte stilleggingen, definitieve bedrijfsbeëindiging of andere bijzondere bedrijfsomstandigheden en:

- ga specifiek in op de aanwezigheid van stoorstoffen in het aangevoerde GFT;
- beschrijf de situatie waarin het groen gas (tijdelijk) niet aan het aardgasnetwerk kan worden afgezet;
- ga ook in op de situatie waarin het digestaat/ geproduceerde compost (tijdelijk) niet afzetbaar is;
- geef een inschatting van de mogelijke frequentie en duur van de bijzondere bedrijfsomstandigheden en het kwantitatieve effect op emissies;
- beschrijf organisatorische en technische maatregelen waarmee de milieugevolgen zoveel mogelijk worden beperkt.

3.2 Alternatieven en varianten

In de NRD zijn geen (integrale) alternatieven genoemd. De Commissie adviseert een alternatief te onderzoeken dat uitgaat van maximale reductie van emissies naar de lucht door zoveel mogelijk toepassing van verschillende 'BBT-plus'-technieken (BBT+ alternatief). Ga hierbij uit van de worst-case samenstelling van de afvalstromen die worden verwerkt. Onderzoek bijvoorbeeld het gebruik van een combi-luchtwater in combinatie met een biofilter, en een variant met naverbranding van geurhoudende lucht en toepassing van actieve kool. Onderbouw de luchtzuiveringselementen, de geurverwijderingsrendementen, de hoogte van de schoorsteen en de bedrijfszekerheid van de verschillende technieken met literatuur- en praktijkdata.

In de NRD wordt wel een aantal varianten genoemd die zullen worden onderzocht in het MER. Bij de verwerkingstechnieken wordt:

- naast thermofiele vergisting (55 °C) ook mesofiele vergisting (35 °C) onderzocht⁷;
 - de mogelijkheid onderzocht om grof materiaal toe te voegen aan het digestaat zonder uitpersen;
 - naast tunnelcompostering ook vloercompostering en trommelcompostering onderzocht.
- De Commissie onderschrijft het belang van het onderzoeken van deze varianten.

Bij de toepassing van energie wordt in het MER een variant uitgewerkt met een gasmotor die een deel van het biogas kan omzetten in elektriciteit. In het verlengde daarvan wordt onderzocht of restwarmte kan worden ingezet voor het thermisch drogen van digestaat.

⁷ Het vergistingsproces kan bij verschillende temperaturen plaatsvinden. Mesofiele vergisting vindt bij 20-45°C plaats. Thermofiele vergisting bij 45-75°C. Hoe hoger de temperatuur, hoe sneller het vergistingsproces verloopt.

Beschrijf de emissie reducerende technieken die bij de gasmotor worden toegepast. In aanvulling daarop adviseert de Commissie een variant te onderzoeken waarbij gebruik wordt gemaakt van een warmtepomp, die warmte levert voor het droogproces in plaats van daarvoor biogas te gebruiken.

Bij transport worden naast transport per vrachtwagen (en de beladingsgraad daarvan) andere transportmogelijkheden onderzocht, zoals transport over water en over rail. De Commissie adviseert ook varianten te onderzoeken van transportroutes voor vrachtverkeer. De meest voor de hand liggende route is langs de Duinkerkenbrug en de T-splitsing naar de Winschoterweg, maar daar zijn verschillende verkeersknelpunten. Onderzoek daarom ook (een) andere transportroute(s).

Tenslotte worden volgens de NRD in het MER twee varianten voor afvalwaterbehandeling onderzocht: een eigen afvalwaterzuivering op basis van nitrificatie en denitrificatie⁸ en een variant waarbij afvoer naar de AWZI van de naastgelegen stortplaats Stainkoeln plaatsvindt. Ga na of het mogelijk is om het effluent⁹ van de waterzuivering op te werken voor hergebruik, bijvoorbeeld in de luchtwassers of in de omgeving.

Tijdens het bezoek¹⁰ dat de Commissie aan de locatie bracht bleek dat Omrin in de toekomst mogelijk de CO₂ uit het geproduceerde biogas niet meer uitstoot, maar verder opwerkt ten behoeve van CCU¹¹ of CCS¹². Onderzoek deze optie als variant in het MER en beschrijf ook wat de impact is op het voorgenomen ontwerp van de biogaszuivering.

Voorkeursalternatief (VKA)

Formuleer op basis van het onderzoek naar alternatieven en varianten een voorkeursalternatief en vergelijk de milieueffecten hiervan met de onderzochte alternatieven en varianten. Geef aan welke (milieu)afwegingen en optimalisaties relevant zijn geweest bij het samenstellen van het VKA. Vergelijk de milieueffecten van het VKA met de in het MER onderzochte alternatieven. Hierdoor wordt voor besluitvormers, belanghebbenden en omwonenden duidelijk hoe het ontwerp van de vergistingsinstallatie geoptimaliseerd is.

3.3 Referentie

De milieueffecten van het project en de alternatieven moeten worden afgezet tegen de referentiesituatie. Dit is de optelsom van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige milieutoestand zonder dat het voorgenomen project wordt gerealiseerd. Onderbouw welke ontwikkelingen als autonome ontwikkeling worden gezien. De 'bestaande toestand van het milieu' is in dit geval de vergunde situatie. Beschrijf de vergunde situatie en de vergunde milieuruimte in het MER. Beschrijf daarnaast globaal de milieueffecten in de huidige, feitelijk bestaande situatie (braakliggend terrein) en zet daar in ieder geval de effecten van het VKA ook tegen af.

⁸ Bij nitrificatie wordt ammonium omgezet in nitraat. De volgende stap is denitrificatie en daarbij wordt nitraat omgezet in gasvormig stikstof (N₂). N₂ is een onschadelijk gas dat algemeen voorkomt in de atmosfeer.

⁹ Effluent is gezuiverd afvalwater.

¹⁰ Op 17 mei 2024 bracht de Commissie een bezoek aan de projectlocatie. Daarbij waren vertegenwoordigers van de provincie Groningen, de omgevingsdienst Groningen, gemeente Groningen, het waterschap Hunze en Aa's en Omrin aanwezig.

¹¹ Carbon capture and utilisation (bijvoorbeeld voor de productie van frisdranken, in kassen of industrie).

¹² Carbon capture and storage (geologische opslag).

4 Beoordeling van de milieugevolgen

4.1 Beoordelingskader en effectbepaling

Voor een goede (bestuurlijke) afweging is inzicht nodig in de effecten van het project, alternatieven en varianten op de leefomgeving en het milieu, ten opzichte van de referentiesituatie. In paragraaf 6.2 van de NRD staat een overzicht van het beoordelingskader voor het MER. De criteria zijn in dit overzicht nog beknopt ingevuld en er zijn geen indicatoren bepaald. De Commissie adviseert de keuze te onderbouwen van de rekenregels/-modellen en gegevens waarmee de gevolgen van het project worden bepaald. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de gevolgen voor lucht-, water-, bodemkwaliteit en aantallen gehinderden. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepaling. Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van gegevens (zoals de bron, ouderdom en betrouwbaarheid) en in de gehanteerde rekenregels/-modellen (zoals de afleiding en bandbreedte van kritische parameterwaarden en modelkalibratie). Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen en geef aan wat dit betekent voor de vergelijking van de alternatieven/varianten.

4.2 Leefomgeving

Luchtkwaliteit

Emissie

Beschrijf bij welke onderdelen van de installaties en bij welke processen emissies naar de lucht optreden. Geef verwachte emissies van de alternatieven/varianten en het voorkeursalternatief. Onderbouw de herkomst van de emissiedata (metingen, schattingen, berekeningen).

Toets de emissies aan de BBT-conclusies die van toepassing zijn (of de grenswaarden uit het Besluit kwaliteit leefomgeving en Besluit activiteiten leefomgeving indien geen BBT-conclusies beschikbaar zijn).

Immissie

Breng van alle relevante stoffen de bijdrage in beeld. Het gaat hierbij in ieder geval om fijnstof (PM₁₀ en PM_{2,5}), stikstofoxiden (NO_x), ammoniak (NH₃), methaan (CH₄), lachgas (N₂O) en zwavelverbindingen. Houd rekening met de specifieke samenstelling van fijnstof van GFT, organische restproducten en te drogen/composterende digestaat. Naast GFT-deeltjes bevat dit mogelijk ook micro-organismen die gezondheidseffecten kunnen hebben.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

ZZS zijn stoffen die ernstige en vaak onomkeerbare effecten kunnen hebben op de menselijke gezondheid en het milieu. De NRD stelt dat er een laag risico is op de aanwezigheid van ZZS in de afvalstromen, zodat er geen milieueffecten worden verwacht. Om die reden zal in het MER hierop niet verder worden ingegaan. De Commissie is er op basis van wat de NRD vermeldt niet van overtuigd dat de afvalstromen die in de vergistingsinstallatie worden gebruikt geen ZZS kunnen bevatten. Beschrijf daarom in het

MER welke ZZS en potentiële¹³ ZZS (pZZS) verwacht kunnen worden in de te verwerken afvalstromen (per Euralcode) en in de emissies naar lucht en (afval)water, of onderbouw beter waarom geen ZZS te verwachten zijn¹⁴. Geef voor (p)ZZS aan hoe met de verplichte monitoring en de minimalisatieverplichting vanwege gezondheid wordt omgegaan.¹⁵ Beschrijf in het MER met welke bronmaatregelen emissies van (p)ZZS kunnen worden vermeden, of met welke maatregelen (p)ZZS-emissies kunnen worden teruggedrongen.

Geur

Geef aan welke geurbronnen er zijn en op welke punten geuremissie kan optreden.¹⁶ Ga in op de geuremissie in de aanvoer, bij de opslag en de verwerking. Onderbouw de gebruikte kengetallen voor geuremissies. Geef aan welke voorzieningen geuremissie reduceren en bespreek het onderhoud van deze voorzieningen. Beschrijf welke invloed de verschillende samenstelling van producten heeft voor de bandbreedte in geuremissie. Ga in op de onzekerheden over de geuremissies/-belasting bij onvoorziene omstandigheden.

Bereken op basis van deze emissie de geurbelasting in de omgeving en geef deze op een kaart weer. Geef op deze kaart de ligging van verspreid liggende en aaneengesloten woningen en andere geurgevoelige objecten aan. Neem de andere geuremitterende bedrijven op industrieterrein Winschoterdiep, overige bedrijven in het nabijgelegen gebied en de naastgelegen stortplaats mee in de beoordeling vanwege de cumulatie. Toets de berekende geurbelasting aan het gemeentelijke en provinciale geurbeleid en vergelijk deze met de referentiesituatie. Ga ook in op pieksituaties en de bijzondere bedrijfssituaties (zoals calamiteiten). Ga specifiek in op de (mogelijke) gevolgen van het scenario van een biogaslekage waarbij geen brand of explosie plaatsvindt, maar alleen (geur)hinder.

Geluid

Beschrijf de akoestisch relevante geluidbronnen (installaties, verkeer) voor de gebruiksfase en onderbouw de herkomst van de gehanteerde geluidemissie (metingen, schattingen of berekeningen).

De projectlocatie is gelegen op het geluid gezoneerd bedrijventerrein Zuidoost. Bepaal de toename van geluid op de referentiepunten (van de geluidzone) en op de woningen binnen de geluidzone. Toets de geluidbelasting aan de beschikbare geluidruime (zonegrens en hogere waarde bij woningen).

Laat zien dat wordt voldaan aan de BBT-conclusies die van toepassing zijn. Geef aan welke maatregelen worden getroffen om de geluidemissies naar de omgeving zoveel mogelijk te beperken, en wat hiervan het effect is.

Ga in op het geluid en de trillingen in de omgeving tijdens de aanlegfase.

¹³ Potentiële ZZS zijn stoffen die mogelijk voldoen aan de ZZS criteria, maar nog niet als ZZS zijn geïdentificeerd. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft een selectie gemaakt, bestaande uit 327 stoffen en stofgroepen. De lijst is via deze link te vinden: <https://rvs.rivm.nl/stoffenlijsten/Zeer-Zorgwekkende-Stoffen/Potentielle-ZZS>.

¹⁴ Waarbij een wordt ingegaan op de verschillende afvalstromen (per Euralcode) en de herkomst daarvan (zie ook paragraaf 2.1).

¹⁵ Deze verplichtingen gelden op grond van het milieuprogramma van de provincie Groningen ook voor potentieel Zeer Zorgwekkende stoffen.

¹⁶ Aandacht voor geurhinder is ook van belang vanwege de ingebrachte zienswijze.

Externe veiligheid

De installatie met bijbehorende voorzieningen leidt mogelijk tot veiligheidsrisico's vanwege de opvang en verwerking van biogas tot groengas en mogelijk gebruik van methanol bij de waterzuivering. In de NRD staat dat de maximale hoeveelheden van deze gevaarlijke stoffen de drempelwaarden uit de Seveso-richtlijn niet overschrijden. Onduidelijk is of bij het bepalen van die maximale hoeveelheden rekening is gehouden met de worst case situatie: de situatie/ het seizoen waarin de grootste hoeveelheid gas aanwezig kan zijn in de installatie. Onderbouw dit in het MER.

Breng – ook als geen sprake is van een Seveso-bedrijf¹⁷ – de veiligheidsrisico's van het VKA, de alternatieven en de varianten in beeld. Beschrijf de maatregelen die genomen worden om risico's te beheersen en om bij een incident emissies naar het water, de lucht en bodem te beperken. Inventariseer veiligheidsrisico's en –maatregelen zowel voor de reguliere bedrijfsvoering als bij bijzondere bedrijfsomstandigheden (zie ook paragraaf 3.1 van dit advies).

Gezondheid

De locatie ligt op een bedrijventerrein, op enige afstand van woningen. Er ligt echter in het buitengebied wel een woning vlak naast de geplande locatie, namelijk Waterhuizen 16. Geef aan in hoeverre het project kan leiden tot gezondheidsrisico's of hinder (bijvoorbeeld door emissies van lucht, geur, geluid of licht). Beschrijf naast een mogelijke cumulatie van milieueffecten ook andere aspecten die invloed kunnen hebben op de (beleving van) gezondheid in de directe omgeving.

4.3 Natuur

Om een goede basis voor de informatie voor natuur in het MER op te kunnen nemen, is het noodzakelijk om een globale omgevingsanalyse van het studiegebied te maken. Breng daarna de factoren in beeld die de natuurwaarden kunnen beïnvloeden. Geef aan en motiveer ook op welke typen natuur het project en de alternatieven geen effect hebben.¹⁸ Aannemelijk is bijvoorbeeld dat geen effect optreedt voor beschermde soorten, omdat het een gesaneerd terrein betreft.

Gebiedsbescherming en stikstofdepositie

Beschrijf de mogelijke invloed van het voornemen op beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan. Ook als het voornemen niet direct naast een beschermd gebied ligt, kan het gevolgen hebben voor een beschermd gebied (via zogenoemde externe werking) die in het MER moeten worden beschreven.¹⁹ Ga in op mitigerende maatregelen, indien relevant.

¹⁷ Dit zijn bedrijven die met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen werken en die vallen onder de Seveso-richtlijn.

¹⁸ Aannemelijk is bijvoorbeeld dat geen effect optreedt voor beschermde soorten, omdat het een gesaneerd terrein betreft.

¹⁹ Hoewel de omgevingsverordening niet voorschrijft dat ook de effecten op het NNN van initiatieven buiten het NNN beschreven moeten worden (externe werking), moeten eventuele gevolgen (verstoring, stikstofdepositie op daarvoor gevoelige gebieden) in het MER wel beschreven worden. In een MER worden immers alle aanzienlijke milieueffecten beschreven, ook van initiatieven buiten het NNN.

Zowel voor de bouwfase als de gebruiksfase is een AERIUS-berekening uitgevoerd van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Volgens het stikstofonderzoek²⁰ zou ten opzichte van de referentiedatum geen toename zijn van de stikstofdepositie hoger dan 0,00 mol/ha/jaar. De uitgangspunten die in het stikstofonderzoek worden gehanteerd voor het bepalen van de referentie lijken juist. Er is geen eerdere natuurvergunning verleend voor de locatie en daarom is gekeken naar de vergunde milieusituatie op de peildata die gelden voor de Natura 2000-gebieden²¹. Daarbij is ook bekeken of er sinds die data een strengere vergunning of strengere regels zijn gaan gelden. Het is juist dat die laatste vergunning of regels de referentiesituatie vormen. Uit het stikstofonderzoek blijkt echter nog onvoldoende duidelijk welke vergunningen (en daarmee welke emissies en deposities) gebruikt worden als referentiesituatie. Geef in het MER een overzicht welke vergunningen of delen van vergunningen nog rechtsgeldig zijn, welke emissies en deposities hierbij horen en welke delen gebruikt worden voor de interne saldering. Breng op basis daarvan in beeld of de gehanteerde werkwijze juridisch toelaatbaar is.

Verder merkt de Commissie op dat er momenteel procedures lopen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State over de overdraagbaarheid van stikstofrechten van vergunningen van inrichtingen die niet meer operationeel zijn. Een rechterlijke uitspraak hierover kan gevolgen hebben voor welke stikstofemissie en -depositie in de referentiesituatie meegenomen mag worden.

Laat – los van de verplichtingen op basis van de natuurregelgeving – in het MER zien wat de toename is van stikstof ten opzichte van de feitelijke huidige situatie²² en welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de stikstofdepositie zoveel mogelijk te beperken. Ook een toename ten opzichte van de feitelijke situatie kan immers een aanzienlijk milieueffect zijn, dat moet kunnen meewegen bij de besluitvorming.

4.4 Energie, klimaat en circulariteit

Laat zien wat de verschillende alternatieven en varianten bijdragen aan de nationale groen gas ambitie.

Beschrijf op basis van de energiebalans de totale jaarlijkse emissie van broeikasgassen die vrijkomen bij de bedrijfsprocessen. Laat bovendien door middel van een berekening zien tot welke broeikasemissiereductie het geproduceerde groen gas leidt in vergelijking met fossiele alternatieven. Gebruik hiervoor de methodologie zoals beschreven in de Richtlijn Hernieuwbare energie (2018/2001/EC).

Maak in het MER inzichtelijk hoe tijdens de ontwerp- en bouwfase rekening wordt gehouden met de circulariteit van gebruikte materialen. Ga in op de mogelijkheden van reductie en hergebruik van materialen, en de mogelijkheden om meer duurzame materialen toe te passen.

²⁰ Onderzoek stikstofdepositie van januari 2024, opgesteld door Omrin.

²¹ Voor Habitatrichtlijngebieden is dat het moment van aanmelding van de betreffende Natura 2000-gebieden op de communautaire lijst van de Europese Commissie. Voor Vogelrichtlijngebieden is het moment van aanwijzen de referentiedatum, tenzij dat moment voor 10 juni 1994 ligt. In dat geval is 10 juni 1994 de referentiedatum.

²² Doe dit op basis van een Aeriuss-berekening.

4.5 Bodem en water

Bodem

Beschrijf de huidige bodemkwaliteit. Geef aan hoe risico's op bodemverontreiniging worden beperkt dan wel voorkomen. Toon aan dat een verwaarloosbaar bodemrisico wordt gerealiseerd zoals het Besluit activiteiten leefomgeving voorschrijft.

Water

In de NRD staat dat nog geen definitieve keuze is gemaakt omtrent de afvoer van afvalwater. Verder komt er schoon of vervuild hemelwater vrij. Onderbouw dat (volledig) hergebruik van deze waterstromen in het proces mogelijk is, gezien de risico's op vervuiling met bijvoorbeeld olieresten en de omvang van de waterstroom. Maak in de procesbeschrijving inzichtelijk hoe scheiding tussen schoon en vuil hemelwater plaatsvindt. Maak ook inzichtelijk hoe hergebruik plaatsvindt.

In de NRD wordt niet ingegaan op welke processen een watervraag hebben. In ieder geval is water nodig voor de luchtwassers en schoonmaakwerkzaamheden. Geef aan welke hoeveelheden verwacht worden en of de geplande hemelwateropvang afdoende is. Kijk of het mogelijk is om effluent van de waterzuivering te gebruiken.

Geef aan waar de waterzuivering komt (eigen terrein of StainKoeln) en waarop deze keuze gebaseerd is. In beide gevallen moet er een zuivering gebouwd of uitgebreid worden omdat de huidige zuivering van StainKoeln niet genoeg capaciteit heeft om het water van de nieuwe installatie te kunnen verwerken. Geef aan welke influentkwaliteit verwacht wordt, wat de fluctuaties zullen zijn in de tijd, en welke proceskeuzes gemaakt worden. Geef aan hoe de afvoer van slib geregeld zal worden of dat het meevergist wordt met het GFT. Beschrijf ook welke hulpstoffen gebruikt worden, en hoeveel daarvan wordt gebruikt. Geef aan welke maatregelen worden genomen om verspreiding van legionella via de beluchting van de waterzuivering naar de omgeving te voorkomen.

Voor het lozen van het effluent moet een vergunning aangevraagd worden bij Waterschap Hunze en Aa's. Hiervoor moet een ABM toets²³ en immissietoets worden uitgevoerd. Bepaal op basis daarvan of de genomen saneringsinspanningen voldoende zijn, of neem extra maatregelen. Toon op basis van de immissietoets aan dat door de indirecte lozing de kwaliteit in de betreffende KRW-waterlichamen en doelen voor overige wateren niet verslechtert, ook niet tijdelijk. Dit geldt voor alle parameters waarvoor normen zijn gesteld en voor het oppervlaktewater. Toon ook aan dat door de lozing het behalen van de KRW-doelen in 2027 niet in gevaar komt.

²³ ABM staat voor Algemene BeoordelingsMethodiek.

4.6 Verkeer

Het project zal zorgen voor verandering van transportbewegingen. Een groot deel van het vrachtverkeer zal plaatsvinden over de Duinkerkerbrug. Geef inzicht in de transportbewegingen en –routes die nodig zijn voor de aanvoer van GFT, organische restromen en de afvoer van eindproducten. Laat zien wat deze aan- en afvoer betekent voor de verkeersintensiteit en de verkeersveiligheid ten opzichte van de referentiesituatie. Ga niet (alleen) uit van gemiddelden, maar laat ook piekmomenten en de spreiding over het jaar zien.

4.7 Landschap

In de NRD staat dat de ruimtelijke impact van de vergistingsinstallatie vergelijkbaar is met de voorheen aanwezige huisvuilscheidingsinstallatie. Wel zal de vergistingsinstallatie een grotere bouwhoogte hebben. De Commissie adviseert om een plan voor de landschappelijke inpassing van de installatie te maken en de effecten inzichtelijk te maken aan de hand van visualisaties.

5 Leemten, monitoring, samenvatting, leesbaarheid

5.1 Leemten en onzekerheden

Laat zien over welke milieuaspecten er onvoldoende informatie is door gebrek aan gegevens. Maak duidelijk of er milieuaspecten zijn waarvoor de effectinschattingen erg onzeker zijn. Spits dit toe op de milieuaspecten die in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen, zodat de consequenties van het tekort beoordeeld kunnen worden. Geef ook aan of dat wat ontbreekt op korte termijn kan worden aangevuld.

5.2 Monitoring en evaluatie

Geef aan hoe de daadwerkelijke effecten worden gemonitord. Geef ook aan op welke termijn een evaluatie gaat plaatsvinden. Daarbij gaat het om de vraag in hoeverre de voorspelde effecten overeenkomen met de daadwerkelijk optredende effecten.

De Commissie vraagt hierbij speciale aandacht voor het monitoren van geur- en geluidemissies en de belasting hiervan in de directe omgeving. Beschrijf de klachtenprocedure, met daarin hoe klachten geregistreerd en afgehandeld worden en welke maatregelen er achter de hand zijn om de geur- en geluidemissies te verlagen.

5.3 Samenvatting

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Deze verdient daarom bijzondere aandacht. De samenvatting moet een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER en moet als zelfstandig document leesbaar zijn. Daarbij moeten de belangrijkste zaken worden weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het bouwen en exploiteren van de vergistingsinstallatie en de onderzochte alternatieven, en de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief.

5.4 Leesbaarheid

Vorm en presentatie dragen bij aan een goed leesbaar MER. De vergelijking van de alternatieven en varianten verdient bijzondere aandacht. Gebruik daar tabellen, figuren en kaarten bij. Zorg voor:

- een compact MER met achtergrondgegevens in een bijlage;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst;
- een goed onderbouwd geuronderzoek;
- duidelijke processchema's en actueel, goed leesbaar kaartmateriaal, met duidelijke legenda.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie over het op te stellen MER

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening moeten worden behandeld in het MER en met welke diepgang. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ing. Cor Coenrady

mr. Lotte Geense (secretaris)

Nienke Koeman-Stein

ir. Ruud Swarts

Marja van der Tas (voorzitter)

ir. Paul van Vugt

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport wordt opgesteld

Omgevingsvergunning voor een milieuactiviteit.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor projecten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een milieueffectrapport (MER) vereist zijn. Uit [Bijlage V van het Omgevingsbesluit](#) onder de Omgevingswet volgt om welke projecten het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om het project F3 'het oprichten van een geïntegreerde chemische installatie' en project L2 'het oprichten van een installatie voor niet-gevaarlijke afvalstoffen'. Daarom wordt een project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen.

Initiatiefnemer besluit

Afvalsturing Friesland NV (Omrin).

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag tot en met 28 mei 2024 heeft toegestuurd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft gebruikt?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3811](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e info@commissiemer.nl
w commissiemer.nl

